

Сьогодні
19.01.2023

Урок
№63

Розвиток зв'язного мовлення. Написання розповіді про своє ставлення до персонажів тексту. Тема для спілкування: «Стосунки між однолітками»

Дата: 24.01.2023

Клас: 4-А

Предмет: Укр. мова

Вчитель: Довмат Г.В.

Мета: вчити учнів оцінювати поведінку героїв прочитаного твору, висловлювати власні думки у письмовій формі, будувати діалог на задану тему; розвивати зв'язне мовлення; виховувати культуру поведінки, дружелюбність, бажання відповідати на погані вчинки людей добром; вчити учнів застосовувати набуті знання, уміння та навички у процесі виконання завдань; вчити писати розповіді за поданими запитаннями, самостійно складати план; розвивати аналітичне мислення, увагу; виховувати спостережливість, взаємоповагу; інтерес до оточуючого.

Сьогодні
19.01.2023

Емоційне налаштування.

Якщо друг у тебе є,
Життя радісним стає.
Разом можна все
зробити,
Тож без друга не
прожити.

Сьогодні
19.01.2023

Психологічна настанова на урок. Вправа «Самоналаштування».

Відчуймо себе часточками
колективу, краю, держави, Всесвіту
і скажімо:

**Я зможу сьогодні добре
працювати на уроці!**

Сьогодні
19.01.2023

Психологічна настанова на урок. Вправа «Самоналаштування».

Відчуймо себе часточками
колективу, краю, держави, Всесвіту
і скажімо:

Я – творча особистість!

Сьогодні
19.01.2023

Психологічна настанова на урок. Вправа «Самоналаштування».

Відчуймо себе часточками
колективу, краю, держави, Всесвіту
і скажімо:

**Я бажаю успіхів на
уроці і собі, і всім
однокласникам.**

Сьогодні
19.01.2023

Актуалізація знань. Робота над загадкою.

Знають і дорослі, й діти:
Є безцінний скарб на світі.
Скарб не можна цей купити,
Його треба заслужити
Добрим серцем, чесним, щирим,
Відданим і незрадливим,
Вмінням руку простягти
І в біді допомогти.

Здогадались, про що йдеться?
Як чудовий скарб цей зветься?

Дружба

Сьогодні
19.01.2023

Актуалізація знань. Бесіда за темою «Дружба».

Люди постійно спілкуються один з одним. Вони не можуть жити по-іншому. Кожен добре знає, як страшно бути самотнім. Добре, коли є товариші, друзі, приятелі. Як ви гадаєте, ці слова мають однакове значення чи різне.

Сьогодні
19.01.2023

Актуалізація знань. Бесіда за темою «Дружба».

Так, це слова-синоніми, а це означає, що вони близькі за значенням, але не однакові. З'ясуйте значення цих слів за словником. Яке з них означає тісні, близькі стосунки?

Так, це слово **«друг»**.
Доберіть **антоніми** до цього слова.
(Ворог, недруг).

Сьогодні
19.01.2023

Актуалізація знань. Бесіда за темою «Дружба».

Утворіть спільнокореневі слова.

*(Подруга, дружба, дружній, подружитися,
дружелюбний).*

Які ж якості повинен мати справжній друг?

*(Безкорисливість, чесність, вірність,
взаємовиручка, взаємопідтримка, повага,
довіра, доброта, справедлива критика,
корисні поради).*

Сьогодні
19.01.2023

Актуалізація знань. Бесіда за темою «Дружба».

Щодня ми спілкуємося з близькими людьми, зі своїми друзями. Часто друзі звертаються до нас за допомогою, про щось просять. І в дружбі, і в спілкуванні ми можемо поводитись по-різному. Іноді наша поведінка всіх радує і всім приємно з нами дружити. А іноді ми робимо такі вчинки, від яких нам стає соромно, а друзям - боляче. І мине багато часу, перш ніж ми зрозуміємо, як недобре зробили людині.

Сьогодні
19.01.2023

Актуалізація знань. Бесіда за темою «Дружба».

Дружба – це правда, доброта, чесність кожного. Обов'язково слід поважати тих, з ким дружите. Ніколи не обманюйте і не ображайте їх. Будьте терплячими. Завжди грайте чесно, не дражніться.

Чи доводилося вам чути на свою адресу дражнилки чи образи? Від кого? Як ви реагували на образи?

Сьогодні
19.01.2023

Повідомлення теми уроку.

Сьогодні ви прочитаєте текст
про те, як ваш ровесник
відреагував на дражнилку.
Будете письмово висловлювати
свою оцінку поведінки
персонажів тексту.

Дражнилка

Цей Толик такий вреднющий, що в цілім світі не знайти. Усім дітям у нашому дворі він придумує образливі прізвиська. А вчора потрапив йому на очі я, і він мало не довів мене до сліз

Ми гралися у дворі, й тут моя бабуся вийшла на балкон і гукнула:

- Вітю, додому!

А Толик тут як тут:

- Вітя-муритя, солона копитя.

І всі почали сміятися з мене й повторювати цю нісенітницю. Мені було дуже прикро. Але, як на зло, я нічого не міг придумати у відповідь і пішов додому з єдиним наміром – скласти про Толика якусь смішну й дошкульну дражнилку.

Після обіду я став підбирати до слова «Толик» якесь співзвучне слово. Спочатку придумав «Толик-нолик». Але це було зовсім не образливе прізвисько. Я ще трохи напружився – і в мене вийшло «Толик, Толик – круглий нолик».

Ні, не те – якась ніжна дражнила. Я помучився ще може з півгодини й придумав «Толька, Толька – зелена квасолька». Та це було знов не те, що мені хотілось. Я пішов до свого старшого брата по допомогу. Але Олег попросив не заважати йому робити уроки.

Йти надвір мені не хотілося. Однак треба було вигуляти песика Кузика. Я взяв м'яча, і ми з Кузею пішли. Толик сидів на лавочці. Побачивши мене, він кисло скривився.

Я гарячково став пригадувати свої дражнили про нього. І раптом зрозумів, що робити цього зовсім не слід. Мені перехотілося казати Толикові образливі слова, і я запропонував:

- Толику, ходімо пограємо з м'ячем. – Толик страшенно здивувався. Тому мить помовчав, а потім відповів:

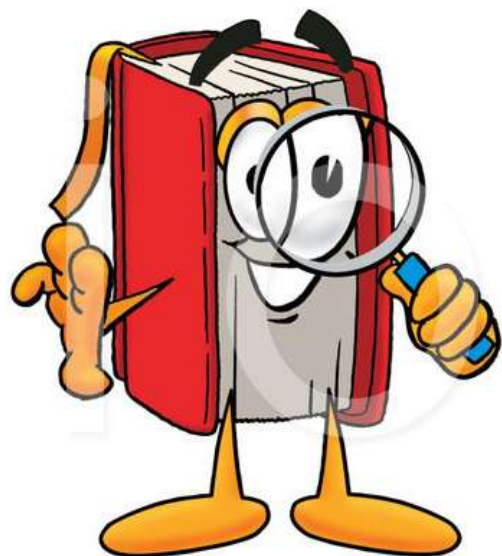
- Гаразд, Вітю, ходімо.

Він більше ніколи не згадував ту неприємну дражнилку.

Сьогодні
19.01.2023

Завдання 2. Поясни, як ти розумієш значення поданих слів.

Дражнилка, шкودливий,
прізвисько, нісенітниця,
прикро, намір, дошкульний,
образливий, гарячково.

Сьогодні
19.01.2023

Завдання 2. Поясни, як ти розумієш значення поданих слів.

Дражнилка - дошкульні слова, які говорять, для того щоб когось образити.

Шкодливий – який завдає або може завдати шкоди здоров'ю, негативно впливає на когось, щось.

Намір – задум, бажання зробити що-небудь.

Сьогодні
19.01.2023

Завдання 2. Поясни, як ти розумієш значення поданих слів.

Горячково – хворобливо-збудливо, нервово, надмірно поспішно.

Нісенітниця - щось безглузде, нерозумне, без усякого змісту, дурниця.

Дошкульний - той, який викликає, спричиняє біль, ображає кого-небудь уїдливими словами; їдкий, злобнонасмішкуватий.

Сьогодні
19.01.2023

Завдання 2. Поясни, як ти розумієш значення поданих слів.

Прикро – неприємно.

Образливий - слово або вчинок, які викликають почуття гіркоти, досади.

Прізвисько - найменування, яке іноді дається людині (крім справжнього прізвища та імені) і вказує на яку-небудь рису її характеру, зовнішності, діяльності, звичок.

Сьогодні
19.01.2023

Завдання 3. Разом з однокласниками й однокласницями обговоріть ситуацію, описану в тексті, за поданими запитаннями.

1. Як думаєте, чому Толик придумував дражнилки?
2. Чи сподобалось вам, що Вітя так легко пробачив Толикові образу?
3. Чи вважаєте ви Вітю слабкодушким?
4. Як, на вашу думку, можна було провчити Толика?
5. Чи зрозумів Толик, що вигадкування дражнілок – погана справа?
6. Як би ви вчинили на місці Віті?
7. Кому з вас доводилось потрапляти в подібну ситуацію? Як ви з неї виходили?

Сьогодні
19.01.2023

Завдання 4. Розкажи, як ти оцінюєш поведінку кожного хлопчика. Можеш скористатися запитаннями.

1. Яким був Толик?
2. Чим він образив Вітю?
3. Яким був Вітя?
4. Як він поставився до образи Толика?
5. Як хлопчики помирилися?
6. Чи зрозумів Толик, що повадився з Вітею погано?
7. Чи правильно, на твою думку, вчинив Вітя?
8. Як вважаєш, чим краще відповідати на зло – злом чи добром?

Довідка: шкودливий,
доброзичливий, стриманий,
задержуватий, знахабнілий,
миролюбивий, безжальний,
добрий.

Сьогодні
19.01.2023

Завдання 5. Підготуйся до складеної розповіді. Випиши з довідки слова, які характеризують кожного хлопчика.

Вітя - доброзичливий, стриманий,
миролюбний, добрий.

Толик - шкідливий, задерикуватий,
знахабнілий, безжальний.

Завдання 6. Запиши свою розповідь. Пригадай, Як треба записувати кожную частину тексту? Зразок тексту.

Як краще провчити?

Толик був задерикуватим хлопчиком. Всім дітям у дворі він придумував прізвиська. Мало не довів до сліз Вітю, склавши про нього образливу дражнилку, з якої сміялися всі діти.

Вітя ж навпаки – доброзичливий і стриманий. Йому було дуже прикро від такої поведінки Толі. Хлопчик вирішив помститися своєму образнику. Він намагався придумати і на нього якусь дошкульну дражнилку. Та всі його спроби були марні. Прізвиська виходили зовсім необразливі.

Завдання 6. Запиши свою розповідь. Пригадай, Як треба записувати кожную частину тексту? Зразок тексту.

Коли їм довелося знову зустрітися, миролюбному Віті зовсім перехотілося говорити образливі слова. Натомість він запропонував Толику погратися з м'ячем. Толя був дуже здивований такій поведінці товариша. Він зрозумів свою помилку і більше ніколи не згадував ту неприємну дражнилку.

Я вважаю, що Вітя вчинив правильно, не давши можливості злу перебороти добро. Коли людина робить добро іншій людині, то від цього приємно їм обом. Я вірю, що хлопці стануть хорошими друзями.

Сьогодні
19.01.2023

Завдання 7. Прочитай свою розповідь. Якщо знайдеш помилки – виправ їх.

Прочитай свою
розповідь. Якщо
знайдеш помилки –
виправ їх.

Сьогодні
19.01.2023

Завдання 8. Намалюйте кольоровими олівцями ілюстрацію
до свого твору.

Сьогодні
19.01.2023

Домашнє завдання. Завдання 9. Якщо бажаєш, прочитай у кріслі автора свій переказ однокласникам і однокласницям. Запитай, яке враження він на них справив, які побажання вони хотіли висловити.

**Запишіть свою розповідь.
Намалюйте кольоровими
олівцями ілюстрацію
до свого твору.
Прочитайте у кріслі автора свій
твір рідним.
Надайте роботи на Human.**

Сьогодні
19.01.2023

Рефлексія «Загадкові листи»

Обери лист, який ти хочеш відкрити
(для відкриття по листі варто натиснути)

Сьогодні
на уроці
я навчився/
навчилася...

На уроці
я
запам'ятав/
запам'ятала
...

Найкраще
мені
вдалося...

Найбільше
мені
сподобалося
...

Урок
завершую з
настроєм...

Труднощі
виникали...

Сьогодні
19.01.2023

Рефлексія. Оберіть відповідну цеглинку лего.

*На уроці мені
дуже сподобалось.*

*На уроці мені
сподобалось.*

*На уроці мені
не сподобалось.*

Сьогодні
19.01.2023

Рефлексія. Створимо пірамідку нашого настрою.

